

СЕКЦІЯ 2. ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННА СПРАВА ТА ТУРИЗМ

Кашперська А. І.

*кандидат економічних наук,
доцент кафедри обліку, аудиту та оподаткування,
Державний біотехнологічний університет
м. Харків, Україна*

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-483-5-13>

СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ВІТЧИЗНЯНОГО ГОТЕЛЬНОГО БІЗНЕСУ

Стан будь-якої галузі, в тому числі готельного бізнесу, залежить від політично-економічного становища в країні. На сьогодні на вітчизняний ринок готельних послуг суттєвий, в якомусь сенсі, навіть, руйнівний, вплив має військовий стан. Так, тільки у 2021 році суб'єкти готельного бізнесу прийшли до тями після пандемії Covid-19, як знову опинилися під ударом та чи не найбільше постраждали від російської агресії. « Готельний бізнес в Україні є особливо вразливим, про що свідчить руйнування інфраструктури та відсутність відвідувачів готельних послуг споживачами » [1].

Значна кількість як малих, так і великих готелів, що розташовані на територіях можливих бойових дій або особливо небезпечних територіях, призупинили свою діяльність, або змінили місце свого розташування, або, навіть, збанкрутували.

Суб'єкти готельного бізнесу вимушені адаптувати свою діяльність, свої стратегії до нових умов – умов воєнного стану, інколи, навіть, змінюючи напрям діяльності, або змінюючи профіль своїх послуг для задоволення нових потреб споживачів. Перед власниками готелів стоїть надскладне завдання: не дивлячись на перепони сьогодення, вони мають «тримати на плаву» свій бізнес, здійснювати результативне управління діяльністю в контексті організації надання основних та додаткових готельних послуг, підтримувати високий рівень їх якості, асортимент, створювати комфортні умови, у відповідності до категорії свого закладу та платоспроможності споживачів.

Виділимо основні проблеми розвитку вітчизняного готельного бізнесу, які, безумовно, більшою мірою, пов'язані з воєнним станом у країні (рис. 1):

Рис. 1. Основні проблеми розвитку готельного бізнесу

Незважаючи на виділені негативні тенденції розвитку та проблеми, з якими стикнувся вітчизняний готельний бізнес, окремі представники індустрії гостинності, місцем розташування яких, переважно, є західні регіони, навпаки, покращили своє становище. Разом з тим, зважаючи на обмеженість географії вітчизняної туристичної індустрії, спостерігається підвищення рівня вартості готельних послуг в зазначених регіонах.

На підставі проведеного дослідження, узагальнення та систематизації джерел та різноманіття факторів впливу на стан та тенденції розвитку підприємств готельного бізнесу, можна виділити наступні чинники:

- 1) в залежності від рівня утворення:
 - організаційно-економічні взаємовідносини суб'єктів бізнесу;
 - рівень конкурентоспроможності суб'єктів бізнесу;
- 2) за ступенем впливу:

– з боку держави (податкове навантаження, ліцензування, сертифікація, стандарти безпеки та санітарні норми);

– інформаційно-аналітичне забезпечення;

3) за значенням:

– політично-економічні;

– природно-екологічні;

– культурні;

– персонально-психологічні;

– технологічні;

– міжнародні;

– соціально-демографічні.

4) за характером впливу:

– стимулюючі господарську діяльність (інновації, цифровізація, державна підтримка, конкуренція тощо);

– обмежуючі господарську діяльність (сезонність, пандемія Covid-19, податкове навантаження, інфраструктурні, територіальні обмеження тощо).

Отже, вітчизняний готельний бізнес має певні особливості і специфіку в залежності від регіону, в якому розташовується, спеціалізації, обсягів діяльності, соціальної спрямованості, цільової аудиторії споживачів готельних послуг, та розвивається під впливом великої кількості внутрішніх та зовнішніх чинників.

«Готельне господарство відіграє важливе значення у розвитку країни та окремого регіону, стимулюючи його соціально-економічний розвиток, підвищуючи конкурентні переваги, формуючи у туристів та гостей країни та/або регіону позитивний імідж, надаючи місцевому населенню робочі місця тощо. Зазначене можливе за умови злагодженої роботи усіх стейкхолдерів розвитку готельного господарства та наявності чіткого та продуманого плану дій» [2].

Варто відмітити, що періоду 2022–2023 рр. властиве тривале перебування населення в безпечних областях країни. Звісно, це викликало підвищення попиту на місця засобів розміщення для внутрішньо переміщених осіб, а саме: гуртожитки, хостели, модульні будинки, оренда приватних квартир та будинків. В той же час частина переміщених осіб знайшла прихисток у родичів або знайомих, що пов'язане з обмеженими фінансовими можливостями певних верств населення.

Не дивлячись на воєнний стан у 2023 році готельний бізнес став потрошку оговтуватися та «ставати на ноги». Безперечно, власники

готельного бізнесу особливу увагу приділяють саме забезпеченню безпечних умов перебування гостей в їх закладах, підвищенню якості обслуговування, розширенню асортименту послуг з урахуванням вимог сьогодення.

Окремі українські компанії періодично робить дослідження у галузі готельного бізнесу, аналізують його стан та перспективи розвитку. Так, в дослідженнях, опублікованих у 2024 році, зазначається, що наша країна активно продовжує активно відновлювати готельний бізнес як частину туристичної галузі. Власники готельного бізнесу демонструють стійкість і вживають всіх можливих заходів для подальшого ведення бізнесу та його розвитку. Крім того, у період 2024-2026 рр. заплановано реалізацію нових проєктів, пов'язаних з будівництвом і облаштуванням готельно-апартаментних комплексів та котеджних містечок готельного типу.

Варто виділити найперспективніші напрями подальшого розвитку вітчизняного готельного бізнесу:

- популяризація заміського відпочинку (недалеко від міста та зручно розташованих);
- впровадження різноманітних інноваційних технологій;
- розвиток еко-готелів;
- удосконалення маркетингових стратегій;
- розвиток внутрішнього туризму в безпечних регіонах країни;
- розширення вітчизняних готельних мереж на ринку Європи;
- урахування платоспроможності цільової аудиторії під час розробки цінової політики;
- підвищення стандартів якості послуг та культури обслуговування;
- відповідність якості готельних послуг їх вартості;
- налагодження зв'язків з інвестиційними партнерами;
- урізноманітнення готельних послуг шляхом поєднання основних послуг з послугами інших сфер обслуговування;
- збільшення кількості готелів, які надають послуги з реабілітації та курортно-лікувальні послуги;
- державна підтримка готельного бізнесу;
- облаштування безпечних локацій;
- збільшення кількості готелів, хостелів, апартаментів, які пристосовані для комфортного проживання внутрішньо переміщених сімей протягом тривалого періоду.

Отже, запропоновані напрями розвитку готельного бізнесу сприятимуть його налагодженню та розширенню, дозволять підвищити конкурентоспроможність, і, як наслідок, покращити місце на ринку

готельних послуг. Запорукою зазначених позитивних змін є забезпечення ефективного функціонування суб'єктів господарювання, що є одним з основних завдань системи управління готелем, якій доцільно приділити особливу увагу визначенню стратегії діяльності, впровадженню перспективних заходів з метою подальшого ведення бізнесу, не дивлячись на надскладні умови існування. Все це є запорукою не лише продовження розвитку діяльності конкретного суб'єкта готельного бізнесу, а й сприятиме підтримці вітчизняної економіки.

Література:

1. Румянцева І. Б., Мендела І. Я. Готельна індустрія України в умовах воєнного часу. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління*. 2024. № 11. URL : https://reicst.com.ua/pmt/issue/view/issue_11_2024
2. Матвійчук Л., Лепкий М., Молнар-Бабіля Д. Регіональний аналіз розвитку готельного господарства в Україні. *Економіка та суспільство*. 2021. № 31. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/738/710>